

(อม.๔๙)

คำพิพากษาชั้นวินิจฉัยอุทธรณ์

คดีหมายเลขดำที่ อม.อช. ๔/๒๕๖๓
คดีหมายเลขแดงที่ อม.อช. ๒๑/๒๕๖๓

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลฎีกา

วันที่ ๑๔ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ผู้ร้อง
นายชำนาญ ศรีเพ็ง ผู้ถูกกล่าวหา

เรื่อง การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน

ผู้ร้อง อุทธรณ์คัดค้าน คำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรง

ตำแหน่งทางการเมือง ลงวันที่ ๒๙ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๒

องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์ รับวันที่ ๕ เดือน ตุลาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องขอให้วินิจฉัยว่า ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจึง
ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือ
ปกปิดข้อเท็จจริงที่ควรแจ้งให้ทราบ และมีพฤติการณ์อันควรเชื่อได้ว่ามีเจตนาไม่แสดงที่มาแห่ง
ทรัพย์สินและหนี้สินนั้น กรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพยุหะ อำเภอพยุหะคีรี
จังหวัดนครสวรรค์ ให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพยุหะที่ดำรงอยู่ใน

ปัจจุบัน และเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑, ๑๑๔

ผู้ถูกกล่าวหาให้การรับสารภาพ

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณาแล้ว พิจารณายกคำร้อง

ผู้ร้องอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกา

พิเคราะห์คำร้องและเอกสารตามคำร้อง ประกอบคำให้การของผู้ถูกกล่าวหา ตลอดจนอุทธรณ์ของผู้ร้องและคำแก้อุทธรณ์ของผู้ถูกกล่าวหาแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังเป็นยุติว่า ผู้ถูกกล่าวหาได้รับเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพยุหะ อำเภอพยุหะคีรี จังหวัดนครสวรรค์ เมื่อวันที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๖ โดยแถลงนโยบายต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลพยุหะ เมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๖ และยังคงดำรงตำแหน่งอยู่จนถึงในวันที่ผู้ร้องยื่นคำร้อง ผู้ถูกกล่าวหายื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินและเอกสารประกอบต่อผู้ร้องกรณีเข้ารับตำแหน่งนายกองค์การบริหารส่วนตำบลพยุหะ เมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๕๗ โดยไม่แสดงรายการทรัพย์สินของผู้ถูกกล่าวหาและคู่สมรส คือ ที่ดิน ๗ แปลง สำหรับคดีส่วนอาญาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองวินิจฉัยว่าขาดอายุความตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๕ (๔) จึงไม่อาจลงโทษผู้ถูกกล่าวหาได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๘๕ วรรคหนึ่ง ประกอบพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๘ วรรคสาม คู่ความไม่อุทธรณ์จึงเป็นอันยุติไปตามคำพิพากษาศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

คดีคงมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามอุทธรณ์ของผู้ร้องเพียงประการเดียวว่า เมื่อคดีขาดอายุความทางอาญาแล้ว จะนำมาตรการบังคับหรือจำกัดสิทธิทางการเมืองมาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้หรือไม่ ผู้ร้องอุทธรณ์ว่า การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้ถูกกล่าวหาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๕ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง เป็นมาตรการหลักที่แยกจากมาตรการทางอาญา มิใช่เป็นเพียงโทษอุปกรณ์หรือโทษข้างเคียงของโทษทางอาญา เมื่อการบังคับตามมาตรการทางการเมืองไม่ใช่การลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ จึงไม่อาจนำเอาบทบัญญัติเรื่องอายุความทางอาญามาใช้แก่มาตรการทางการเมืองได้ คดีของผู้ร้องไม่มีอายุความ ขอให้พิพากษากลับโดยบังคับใช้มาตรการบังคับหรือจำกัดสิทธิทางการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ ประกอบมาตรา ๑๘๘ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ นั้น องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์เห็นว่า การเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือการห้ามมิให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือดำรงตำแหน่งใดในพรรคการเมืองเป็นเวลาห้าปีตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ และการให้พ้นจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญฯ ทั้งสองฉบับ ถือเป็นมาตรการบังคับหรือจำกัดสิทธิทางการเมืองซึ่งมีผลเป็นการจำกัดสิทธิของบุคคลในการแสดงออกในฐานะพลเมืองของรัฐอันสืบเนื่องมาจากการกระทำความผิดทางอาญา โดยศาลจะมีอำนาจบังคับใช้มาตรการดังกล่าวได้ก็ต่อเมื่อเป็นกรณีที่ศาลได้มีคำพิพากษา

วินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้นั้นจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินภายในเวลาที่กำหนด หรือ จงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินด้วยข้อความอันเป็นเท็จหรือปกปิดข้อเท็จจริงที่ควร แจ้งให้ทราบ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๓๕ วรรคท้าย ซึ่ง เป็นความผิดอาญาที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๖๗ หรือพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย การป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๑๑๙ การที่กฎหมายกำหนดให้ มาตรการบังคับหรือจำกัดสิทธิทางการเมืองเป็นส่วนหนึ่งของคดีอาญาเช่นนี้ จึงไม่อาจแยกออก จากการวินิจฉัยความผิดทางอาญาได้ และเห็นได้ว่ากฎหมายไม่มีวัตถุประสงค์จะให้มาตรการบังคับ หรือจำกัดสิทธิทางการเมืองนี้เป็นมาตรการหลักที่แยกจากโทษทางอาญาดังที่ผู้ร้องกล่าวอ้างแต่อย่าง ใด อีกทั้งการจำกัดสิทธิดังกล่าวเป็นมาตรการเชิงป้องกันการทุจริตจึงต้องบังคับโดยเร็ว มิฉะนั้นหาก ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากตำแหน่งนั้นไปเกินกว่าห้าปีแล้ว มาตรการบังคับหรือจำกัดสิทธิทางการเมืองตาม พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๓๔ ย่อมเป็นอันไร้ผลโดยสิ้นเชิงซึ่งไม่น่าจะใช่เจตนารมณ์ที่แท้จริงของกฎหมาย ดังนี้ มาตรการ บังคับหรือจำกัดสิทธิทางการเมืองดังกล่าวซึ่งมิใช่โทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๘ จึงต้อง อยู่ภายใต้หลักทั่วไปของคดีอาญา รวมถึงต้องอยู่ภายใต้บังคับกำหนดอายุความทางอาญาด้วย เมื่อคดีนี้ ขาดอายุความทางอาญานั้นมีผลทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องระงับไปแล้ว แม้ผู้ถูกกล่าวหาจะให้การ รับสารภาพ ก็ไม่อาจนำมาตราการบังคับหรือจำกัดสิทธิทางการเมืองตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ หรือ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒

(อม.๔๒)

- ๕ -

มาตรา ๓๔ มาใช้บังคับแก่ผู้ถูกกล่าวหาได้ที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง
พิพากษายกคำร้องมานั้น องค์คณะวินิจฉัยอุทธรณ์เห็นพ้องด้วย อุทธรณ์ของผู้ร้องฟังไม่ขึ้น

พิพากษายืน./

นางวาสนา หงส์เจริญ

นายปศุวิวัฒน์ กนกนาก

นายนิพนธ์ ช่วยสกุล

นายประสิทธิ์ เจริญถาวรโกศา

นายเสรี เพศประเสริฐ

นางนุจรินทร์ จันทร์พรายศร

นายจักษ์ชัย เยพิทักษ์

นายแรงรณ ปริพนธ์พนพิสุทธิ์

นายนพพร โพธิ์รังสิยากร

